

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди
Факультет іноземної філології
Історичний факультет

СХОДОЗНАВСТВО. АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Матеріали

III Міжнародної науково-методичної конференції

6 травня 2022 р.

Харків – 2022

УДК 81'243
ББК 81.2
С91

Укладачі:

Н.В. Руда – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

Л.М. Ямпольська – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

І.А. Скразловська – кандидат філологічних наук, доцент кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

К.Є. Жукова – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

О.Ю. Озерська – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

Н.С. Самойленко – викладач кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С.Сковороди.

*Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського-національного педагогічного
університету імені Г.С. Сковороди
протокол № 6 від 15.06.2022*

Сходознавство. Актуальність та перспективи. Матеріали III Міжнародної науково-методичної конференції, 6 травня 2022 р. Х.: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2022. 299 с.

До збірника увійшли матеріали III Всеукраїнської науково-методичної конференції «Сходознавство. Актуальність та перспективи», присвячені проблемам східної філології, освіти та виховання, методики навчання сходознавчих дисциплін, перекладу, міжкультурної комунікації, літературознавства, історії, економіки, політики, соціуму країн Сходу. Розраховано на наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів філологічних та історичних спеціальностей.

© Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С.Сковороди, 2022

СХІДНА ПЕДАГОГІКА

Абдулкадер Ардалан Латиф, Ямпольская Лариса. Современная система высшего образования в Ираке: проблемы и перспективы.....	73
Заярна Олена. Розвиток освіти в Японії в епоху «Мейдзі ісін».....	75
Лугова Марія. Погляди на дитину та дитинство у філософських та педагогічних концепціях країн сходу.....	78
Лю Сі, Довженко Тетяна. Освітня співпраця КНР в рамках ініціативи «Один пояс – один шлях».....	80
Майорова Аліна. Соціальне виховання як науково-педагогічна проблема.....	82
Науменко Станіслав. Процес розвитку і освіти обдарованих дітей у КНР.....	84
Положій Олександра. Освіта школярів у Китаї.....	85
Рудько Вікторія. Освіта у Китаї.....	87
Тао Чжиці, Калашник Любов. Полікультурна компетентність: особливості термінології.....	89
Фань Чженьсюань, Терентьева Наталія. Реформа організації надання освітніх послуг в галузі мистецтва в КНР (початок ХХІ с.).....	91
Чжоу Чженью, Мкртічян Оксана. Моделі підвищення кваліфікації вчителів музики в сучасній КНР.....	93
Шмалько Денис. Освіта та виховання у державах стародавнього сходу.....	95
Щербакова Катерина. Міжкультурна комунікація та традиційні цінності у сучасній вищій школі КНР.....	97
Щербакова Ольга. Вплив традицій на завдання вищої освіти в Китаї і за Кордоном.....	99
Ян Чжуан, Левченко Яна. Формування педагогічної компетенції хореографа як необхідна умова підготовки сучасних фахівців.....	100

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ СХОДОЗНАВЧИХ ДИСЦИПЛІН

Абдуллаєва Ельвіра. Використання інтерактивних інформаційних технологій під час онлайн-занять з турецької мови.....	103
Бабаєва Солмаз. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Somut Olmayan Kültürel Mirasın Aktarımı.....	105
Богдан Олександра. Використання інформаційних технологій у самостійній роботі студентів, що вивчають китайську мову.....	107
Бондаровська Людмила. Критерії добору граматичних вправ для вивчення сполучників у китайській мові.....	108
Вілісова Анастасія. Формування навичок аудіювання на початковому рівні вивчення китайської мови.....	109
Водолажський Даніїл. Роль викладача в організації самостійної роботи студентів, що вивчають китайську мову.....	111
Воробйов Олександр. Міждисциплінарний підхід у формуванні комунікативних навичок (на матеріалі програм з китайської та японської філології).....	113
Гришина Богдана. Формування навичок мовлення на заняттях з загального курсу китайської мови.....	115
Долженко Анастасія. Види та типи вправ для формування перекладацької компетенції на початковому та середньому рівні навчання.....	117
Золотухіна Наталія. Аналіз усного зворотного зв'язку за допомогою сучасних технологій у викладанні китайської як другої іноземної.....	119
Калашник Любов. Платформи для онлайн освіти: чим користуються в КНР (на прикладі платформ для вивчення китайської мови).....	121

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ СХОДОЗНАВЧИХ ДИСЦИПЛІН

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС ОНЛАЙН-ЗАНЯТЬ З ТУРЕЦЬКОЇ МОВИ

Абдуллаєва Ельвіра, студентка 3-го курсу

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Науковий керівник: к.ф.н. Скразловська І.А.

З початком пандемії, коли всі заклади освіти перейшли в онлайн-формат навчання, викладачам довелося швидко опанувати нові онлайн-сервіси та додатки. Попит на вивчення іноземних мов, зокрема турецької, зростає, й викладачу потрібно знати, як мотивувати студента та зробити навчання цікавим та зрозумілим. Сучасні інформаційні технології можуть у цьому допомогти.

Найуспішніші моделі навчання в сучасному світі (зокрема так звана «скандинавська модель») будуються на інтерактивній співпраці, «діалозі» учнів з учителем та іншими учнями. Як зауважують М. Гладун та М. Сабліна, «інтерактивна модель навчання дозволяє учню та вчителю бути рівноправними, рівнозначними суб'єктами навчання; учень розуміє, що він робить, рефлексує з приводу того, що знає, вміє і здійснює. Процес навчання супроводжується постійною активною взаємодією всіх учасників. При цьому відбувається співнавчання, взаємонавчання (колективне, групове, навчання у співпраці)» [1, с. 35].

Мета нашого дослідження – виявити навчальний потенціал інтерактивних дошок на прикладі двох популярних в онлайн-навчанні інструментів – інтерактивної дошки сервісу Zoom та інтерактивної дошки Migo – при вивченні турецької мови. Для отримання більш об'єктивних даних нами було проведено методичний експеримент зі здобувачами вищої освіти першого року навчання, які вивчають турецьку мову.

Як зазначає О. Єфіменко, «інтерактивна дошка – це жива взаємодія вчителя і учнів, управління процесом обміну інформацією між ними» [2]. Інтерактивна дошка дає викладачу можливість працювати з наочністю в режимі реального часу, робити електронним маркером кольорові позначки й коментарі під час демонстрації матеріалу, імпровізувати, пристосовуючись до певної аудиторії, цілей та завдань заняття, зберігати матеріали заняття для подальшого використання. До того ж, як зауважує В. Колісник, необхідно враховувати й важливий психологічний момент: «сучасні учні, у яких вдома, як правило, є комп'ютер з різноманітними інтерактивними іграми, звикають подібним чином сприймати навколишню дійсність» [3].

Розглянемо інтерактивні можливості дошки **Whiteboard** сервісу **Zoom**. Під час відеоконференції викладач може без додаткової реєстрації одразу перейти до демонстрації екрану й увімкнути інтерактивну дошку. Панель інструментів Whiteboard надає викладачу можливість писати, малювати, креслити, переміщати, маркувати, створювати й видаляти об'єкти, використовуючи різні шрифти, кольорові електронні маркери, «штампи» (стрілочки, зірочки, галочки, сердечка, знаки питання) й лазерну указку. Згаданими інструментами може користуватися не тільки викладач, але й всі студенти, що посилює ефект сумісної праці всіх учасників процесу. Також після закінчення заняття, зображення можна зберегти в задану папку для подальшого використання.

На Рис.1 відтворена перша частина методичного експерименту з пояснення граматичної теми «Şimdiki Zaman» («Теперішній час»). Контрольною групою виступили здобувачі вищої освіти першого курсу, які вивчають турецьку мову. На дошці написано правило формування теперішнього часу у стверджувальних реченнях. Також студентам дано завдання скласти речення, використовуючи вказані дієслова.

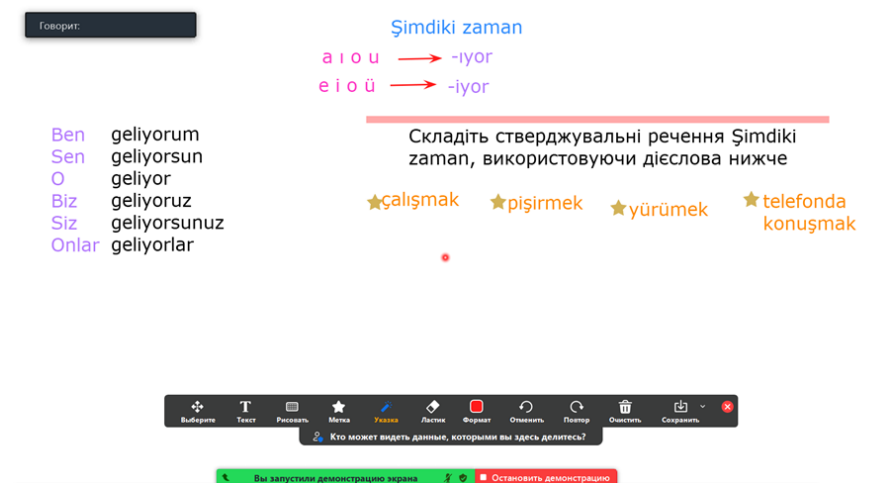

Рис. 1

На жаль, віртуальна дошка Whiteboard не передбачає можливості виділяти окремі частини слова різними кольорами, але ж це є вкрай важливим при вивченні турецької мови, яка належить до аглютинативних мов, і в якій більшість граматичних категорій виражається афіксами.

Ще одна популярна онлайн-дошка, яка має великий інтерактивний потенціал, – це дошка **Miro Board**. Перевагою Miro Board є велика кількість різноманітних інструментів для викладача та учнів, й зокрема: можливість писати, малювати, змінювати колір, додавати файли будь-якого формату; можливість вибирати шаблон екрану (колаж, інфографіка, алгоритм та ін.); можливість використовувати стікери, які дозволяють динамічно пояснювати матеріал заняття й обмінюватися думками учасникам заняття; можливість додавання сторінок підручників (скріншотинг); запуск режиму презентації та режиму чата; можливість переходу на інші сайти для тренування вивченої теми; робота в команді в режимі реального часу.

В межах нашого методичного експерименту пояснення граматичної теми «Şimdiki Zaman» було проведено також і на дошці Miro (Рис. 2). При поясненні правила афікси часу й особи були виділені різними кольорами, що полегшило сприйняття студентами особливостей будови часової форми дієслова; також було використано стікери для постановки завдання; завантажено сторінки підручника для виконання тренувальних вправ й надано посилання на сайт WordWall, де студенти можуть практикувати вивчений матеріал.

Рис. 2

По закінченню заняття студентам контрольної групи було запропоновано оцінити за стобальною шкалою: 1) ефективність віртуальних інтерактивних дошок

Whiteboard і Miro при поясненні нового матеріалу; 2) ефективність при відпрацюванні матеріалу; 3) зручність при груповому користуванні; 4) візуальну привабливість дошок. Результати подані нижче у таблиці:

Таблиця 1. Ефективність використання віртуальних інтерактивних дошок Whiteboard і Miro у контрольній групі

	Whiteboard	Miro
Ефективність при поясненні нового матеріалу	56%	96%
Ефективність при відпрацюванні матеріалу	75%	91%
Зручність у груповому користуванні	81%	92%
Візуальна привабливість	73%	96%

Результати нашого експерименту співпадають із висновками Р. Моцика щодо сприйняття матеріалу школярами, який зауважує, що «наявність наочності завдяки електронним засобам створює своєрідну опору для запам'ятовування, яка сприймається учнями емоційно, що сприяє зосередженню їхньої уваги на об'єктах вивчення, а це важливо для інтенсифікації і підвищення ефективності навчального процесу» [4].

Отже, можна зробити висновок, що сучасні віртуальні інтерактивні дошки надають викладачу багатий спектр інструментів для максимально залученої й динамічної роботи учнів, що значно економить час, стимулює розвиток розумової й творчої активності учнів, зацікавлює їх і мотивує для подальшого вивчення мови. І чим більшою є візуальна привабливість віртуальної дошки та ширшим різноманіття інтерактивних інструментів, які вона пропонує, тим ефективніше відбувається розуміння й засвоєння мовного матеріалу.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гладун М., Сабліна М. Сучасні онлайн інструменти інтерактивного навчання як технологія співробітництва. *Open Educational E-Environment Of Modern University*. № 4 (2018). С. 33-43.
2. Єфіменко О. Нова українська школа – вчимося по-новому. Використання інтерактивної дошки на уроках. URL: <https://vseosvita.ua/library/nova-ukrainska-skola-vcimos-po-novomu-vikoristanna-interaktivnoi-doski-na-urokah-194678.html> (дата звернення: 21.03.2022).
3. Колісник В. Використання інтерактивної дошки на уроках фізики. URL: <http://timso.koipro.kr.ua/hmura11/vykorystannya-interaktyvnoji-doshky-na-urokah-fizyky/> (дата звернення: 21.03.2022).
4. Моцик Р. Мультимедійні дошки в навчально-виховному процесі початкової школи. URL: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/3215> (дата звернення: 21.03.2022).

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE SOMUT OLMAYAN KÜLTÜREL MİRASIN AKTARIMI

Бабаєва Солмаз, студентка 3 курсу

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Науковий керівник: викладач Унсалди Ібрахім

Her hangi bir yabancı dil öğretiminde olduğu gibi, Türkçe’de de kültürel aktarım önemli bir yer almaktadır. Dil ve kültürün bir biri ile koşulsuz bir bağı vardır. Dil, kültürün